

با سلام و تحیت و حمد و سپاس خداوند متعال و تشکر و قدردانی از مقام معظم رهبری و مساعدتهای معظم له جهت انجام تحقیق و تفحص از قوه قضائیه که این امر مهم پس از گذشت ۲۷ سال از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی برای اولین بار به منظور شفاف سازی عملکرد دستگاه قضایی و شناسایی نقاط ضعف و نارساییها و برداشتن موانع موجود، اعم از نواقص و اشکالات قانونی و تشکیلاتی همراه با نقد سازنده و به دور از جناح گیریهای سیاسی و ملاحظات موجود، علی رغم مخالفتهای اولیه مسئولان دستگاه قضایی صورت گرفته که نه تنها این اقدام باعث بروز تنش و بحران در وضعیت سیاسی و اجتماعی کشور نگردیده بلکه باعث تقویت دستگاه قضایی کشور و ایجاد اعتماد بیشتر مردم نسبت به عملکرد مسئولان نظام و همچنین ضامن بقاء و حفظ صیانت نظام مقدس جمهوری اسلامی نیز می باشد.

دستگاه قضایی کشور که یکی از ارکان مهم نظام بوده و نه تنها در کشور ما بلکه در تمامی کشورهای دنیا از جایگاه به خصوص و ویژه ای برخوردار بوده که این دستگاه می تواند حتی بالاترین رده مسئولان کشوری را بدون توجه به پست و مقام و جایگاه سازمانی به دادگاه فرا خوانده و مورد سؤال و جواب قرار دهند که امیدواریم که این موضوع در کشور ما نیز به طور شایسته ای فرهنگ سازی گردد. در اینجا خاطره شکایت امیرالمؤمنین (ع) از یک فرد یهودی در محضر قاضی علی رغم آنکه حضرت، خلیفه وقت نیز بوده که همانند یک فرد عادی شکایت خود را ارائه نموده را یادآوری می نمایم که از قاضی وقت درخواست می نماید بدون توجه به موقعیت و منصب حضرت به شکایت مولا رسیدگی نماید که عملکرد امیرالمؤمنین درس بزرگی برای ما و الگوی مناسبی برای دستگاه قضایی کشور می باشد.

اینجانب فاطمه آجرلو نماینده مردم شهید پرور شهرستان کرج و عضو هیأت تحقیق و تفحص با توجه به وظیفه دینی و شرعی و قانونی خود و به منظور حفظ صیانت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و ارج نهادن به اندیشه های امام راحل و پاسداری از خون شهدای هشت سال دفاع مقدس در پناه خداوند سبحان و در سایه حمایتهای بی دریغ مقام معظم رهبری و تا آنجا که در توان این بنده خدمتگذار بوده سعی شده است که گزارشی صرفاً بر مبنای عدالت تهیه نموده تا شاید مورد قبول حضرت حق قرار گیرد.

همانطوریکه مستحضر هستید طی مصوبه مجلس در مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۲۷ و بنابر تصمیم کمیسیون محترم قضایی و حقوقی مجلس نسبت به انجام تحقیق و تفحص از قوه قضائیه و همچنین حکم صادره توسط ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۰ این امر مهم شروع گردیده و بنابر توافق انجام شده توسط اعضاء محترم هیأت و تقسیم وظایف اعضاء کمیته ای متشکل از اینجانب و جانب آقای دکتر دهقان جهت تحقیق و تفحص از سازمان بازرسی کل کشور تشکیل گردید و متعاقب آن جناب آقای دکتر پالیزدار را جهت همکاری در زمینه تحقیق و تفحص از سازمان بازرسی بعنوان دبیر کمیته به ریاست محترم سازمان بازرسی کل کشور جهت استقرار و اخذ مدارک و مستندات و انجام تحقیقات بر اساس ماده ۲۰۱ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی معرفی نموده و طی جلسات برگزار شده در سازمان بازرسی و توجیه مسئولان مربوطه و قول مساعد از ناحیه آنها و با استقرار کمیته در سازمان بازرسی فعالیت شروع گردید. (پیوست ۱ الی ۳)

از آنجایی که سازمان بازرسی کل کشور کلیه دستگاهها و سازمانهای دولتی و حتی شرکتها و مؤسساتی که یک در صد از سهام آنها متعلق به دولت بوده را مورد بازرسی قرار می دهد، لذا تحقیق و تفحص از این سازمان به منزله تحقیق و تفحص همزمان از قوه مجریه و قوه قضائیه می باشد و به عبارتی این سازمان چشم اندازی است که می توان دستگاه اجرایی و قضایی کشور را همزمان مورد مطالعه و بررسی قرار داد.

این سازمان پس از انحلال سازمان بازرسی شاهنشاهی و اداره کل بازرسی وزارت دادگستری تشکیل گردیده که در قوانین تشکیل این سازمان نواقص و ضعفهایی مشاهده گردید که مهمترین آن و به جهت آنکه سازمان بازرسی در حال حاضر زیر مجموعه قوه قضائیه می باشد، لذا در قانون اختیاراتی برای بازرسی خود قوه قضائیه به این سازمان داده نشده و صرفاً این سازمان می تواند از نظر اداری و مالی دستگاه قضایی را مورد بازرسی قرار دهد. در صورتیکه در دوره قبل از انقلاب وظیفه اداره کل بازرسی وزارت دادگستری بازرسی امور قضایی و اداری بوده و همچنین مشاهده گردید که بسیاری از اختیارات سازمان بازرسی شاهنشاهی که لازمه بازرسی است از این سازمان سلب شده است.

همچنین با بررسیهای آماری عملکرد مطلوبی از دستگاه قضایی کشور مشاهده نگردید. در مورد پرونده های سازمان بازرسی متأسفانه موارد بسیار زیادی مشاهده گردید که توسط قضاوت و مسئولان دستگاه قضایی کشور بر تخلفات مفسدان اقتصادی سرپوش گذاشته شده است. پرونده هایی از مفساد اقتصادی در زمینه خصوصی سازی مشاهده گردید که پس از گذشت ۱۰ سال هیچ حکمی در خصوص آنها صادر نشده است!! در برخورد با دانه درشتان و مفسدان اقتصادی بصورت گزینشی برخورد شده است. احکام صادر شده متناسب با تخلفات نبوده، برای مثال در یک پرونده با اتهام تصرف غیرقانونی اموال دولتی توسط رئیس هیأت مدیره شرکت، حکم صادره جزای نقدی به مبلغ یک تومان بوده که واقعاً شرم آور است. در ترفیع مدیران سازمان بازرسی کل کشور دقت لازم توسط دادگاه عالی انتظامی قضات بعمل نیامده است، کارشناسان سازمان بازرسی که می بایست با مفسدان اقتصادی مبارزه نمایند از امنیت شغلی برخوردار نیستند و توسط سازمان بازرسی ۳٪ حق بیمه بیکاری و حق سنوات خدمتی آنها پرداخت نمی شود که این اقدام کاملاً غیرقانونی بوده و سازمانی که خود قوانین را رعایت نمی نماید چگونه می خواهد بر حسن اجرای قوانین در دستگاههای اجرایی نظارت داشته باشد!! بودجه سازمان بازرسی متناسب با حجم گسترده فعالیت آن سازمان نمی باشد. به جهت وضعیت نابسامان بودجه این سازمان و عدم پرداخت دستمزد مکفی به کارشناسان لذا سازمان بازرسی از افراد متخصص و توانمند بی بهره بوده در صورتی که می بایست یک سازمان فوق تخصصی باشد.

در برخی از موارد از گزارشات سازمان بازرسی برای تسویه حسابهای جناحی، شخصی و گروهی در دستگاههای اجرایی استفاده شده است که نشان از عدم صلاحیت و تعهد افراد می باشد. در خاتمه گزارش، پیشنهادهای برای اصلاح ساختار فعلی و قوانین تشکیل سازمان بازرسی ارائه گردیده که در صورت اجرایی شدن آن بسیاری از مشکلات فعلی این سازمان و همچنین در جهت کاهش مفساد اقتصادی اقدامی کاملاً مؤثر و اثربخش خواهد بود.

فاطمه آجرلو

نماینده مردم شهرستان شهید پرور کرج (دوره هفتم)

و عضو هیأت تحقیق و تفحص از قوه قضائیه

در این گزارش ابتدا تاریخچه سازمان بازرسی و سپس بررسی و نقد قوانین بازرسی شاهنشاهی و همچنین قوانین سازمان بازرسی کل کشور به همراه خلاصه ای از گزارشات کمیته تحقیق و تفحص از پرونده های سازمان بازرسی و بررسی آماری عملکرد سازمان و ... همراه با تحلیلهای ارائه شده در هر بخش تقدیم می گردد.

بخش اول: بررسی پیشینه سازمان بازرسی کل کشور

قانون اصول تشکیلات عدلیه، مصوب ۱۳۰۷/۴/۲۷، برای اولین بار در ماده یک خود اداره پرسنل و تفتیش اداری را پیش بینی نموده بود. اولین متن خاص بازرسی، نظامنامه تفتیش قضایی، مصوب ۱۳۱۰/۱/۱۵، می باشد که براساس آن، تفتیش قضایی و اداری زیر نظر پارکه تمیز برکارمستخدمین قضایی و اداری وزارت عدلیه نظارت داشتند. سپس به موجب نظامنامه تفتیش کل مملکتی، مصوب ۱۳۱۳ برای تفتیش رفتار مأمورین دولت و بلدیة ها از ایالات و ولایات و رسیدگی به شکایات مردم و ملاحظه اوضاع ولایات، هیأتی به نام «هیأت تفتیشیه مملکتی» مرکب از مأموران وزارتخانه ها و ادارات مستقل تعیین می شدند(ماده ۱) و یک نفر از وزراء به انتخاب هیأت دولت، به ریاست هیأت تفتیشیه کل مملکت تعیین می گردید (ماده ۲). هیأت تفتیشیه اوضاع کلیه ادارات دولتی را تفتیش می کرد. همچنین شکایات واصله از مردم را مورد رسیدگی قرار می داد و در هر حال موارد تذکر و اخطار هیأت را به مقامات عالی ادارات و دستگاهها ارسال می نمود(مواد ۸و۷).

لایحه قانونی اصلاح اصول تشکیلات اداری وزارت دادگستری، مصوب ۱۳۳۱/۸/۸ مقرر می داشت: «به منظور استحضار دولت از اوضاع و احوال عمومی کشور و تأمین حسن جریان امور در ادارات و دوائر دولتی و بازرسی نسبت به طرز رفتار عموم مستخدمین و مأمورین دولتی اعم از کشوری و لشکری و قضایی و شهرداری ها و بنگاههای عمومی و همچنین رسیدگی به شکایات مردم اداره بازرسی کل کشور تحت ریاست وزیر دادگستری تشکیل می گردد.»

قانون اصلاح قسمتی از قانون سازمان دادگستری، مصوب ۱۳۳۳/۱۲/۱۴ نیز ضمن بیان هدف بازرسی کل کشور (ماده ۷) در ماده ۹ تشکیلات اداره کل بازرسی کشور را مشتمل بر دو قسمت: ۱- رسیدگی به شکایات و گزارشها ۲- بازرسی دادگستریها و وزارتخانه ها و کلیه ادارات اعم از لشکری و کشوری، اعلام داشته بود.

قانون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی، مصوب ۱۳۴۷/۲/۳۱، این سازمان را مأمور رسیدگی به شکایات مردم از کارکنان لشکری و کشوری نمود. پس از تشکیل سازمان مذکور، وظیفه اداره بازرسی کل کشور محدود به بازرسی امور قضایی و اداری وزارت دادگستری گردید.

پس از پیروزی انقلاب، لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بازرسی کل کشور، مصوب ۱۳۵۷/۱۲/۱۳ شورای انقلاب، اداره کل بازرسی وزارت دادگستری و سازمان بازرسی شاهنشاهی را منحل نمود(ماده ۹). سازمان مذکور به وزارت دادگستری وابسته گردید(ماده ۱) و وظایف آن عبارت از بازرسی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و همچنین رسیدگی به شکایات اشخاص از این سازمانها بود(ماده ۲) (پیوست ۵و۴).

بخش دوم: بررسی و نقد قوانین بازرسی شاهنشاهی

قانون بازرسی شاهنشاهی در اردیبهشت ماه ۱۳۴۷ به تصویب مجلس سنا و شورای ملی رسیده و هیأت دولت مأمور اجرای این قانون از تاریخ هفتم خرداد ۱۳۴۷ شده است که در ذیل به موارد این قانون اشاره می گردد:

ماده یک: به منظور رسیدگی به شکایات مردم از کارکنان وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و سازمانهای انتفاعی و بازرگانی وابسته به دولت و سازمانهای انتظامی (شهربانی کل کشور و ژاندارمری کل کشور) و شهرداریها در صورت انتصابی بودن شهردار و مؤسسات عام المنفعه و کلیه سازمانهایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به دولت است یا دولت بنحوی از انحاء بر آنها نظارت می نماید سازمانی به نام بازرسی شاهنشاهی تحت نظارت عالییه شاهنشاه تشکیل می شود.

نخست وزیر مسئول امور مربوط به سازمان بازرسی شاهنشاهی در مجلسین است.

تبصره: ارتش شاهنشاهی مشمول مقررات مربوط به خود خواهد بود.

نکته: از آنجایی که تعریف ماده یک قانون بازرسی شاهنشاهی کامل و جامع نبوده، بنابراین نمی توانسته تأثیر به سزایی در اصلاح عملکرد دستگاه اجرایی وقت داشته باشد. به دلیل آنکه بازرسی شاهنشاهی زمانی وارد عمل می شد که یک شکایت مردمی ارسال گردد و محور عملکرد این سازمان، شکایت مردم بوده است و نظارت بر عملکرد دستگاه اجرایی وقت اعم از بررسی حسن اجرای قوانین و حفظ و حراست از اموالی که متعلق به دولت می باشد در این قانون به درستی لحاظ نشده است.

همچنین اگر وزیر یا مسئولان دستگاه اجرایی در زد و بندهای خود، سوءاستفاده های کلانی نموده باشند، به دلیل آنکه شکایتی وجود نداشته و بسیاری از این زد و بندها محرمانه بوده و احتمالاً در بررسی برخی از حسابها مشخص می گردد، لذا هیچگاه مورد بازرسی و تفتیش قرار نگرفته، بنابراین تعریف ماده یک قانون، جامع و کامل نمی باشد.

نقطه ضعف دیگر این قانون، عدم بازرسی از ارتش شاهنشاهی وقت بوده است که در این قانون مستثنی شده است؛ اما در بازرسی کل کشور فعلی مشاهده می نمائیم که نیروهای مسلح نیز مورد بازرسی قرار می گیرند.

ماده دو: اشاره به تعیین رئیس سازمان بازرسی شاهنشاهی از سوی شخص اول مملکت دارد.

ماده های سه الی پنج: در خصوص اجرای بازرسی و تشکیلات و وظایف قسمتهای مختلف سازمان و نحوه بکارگیری نیروهای لازم جهت امر بازرسی و یا انتقال و مأمور به سازمانهای بازرسی وقت اشاره دارد.

ماده ۶: سازمان می تواند برای انجام بازرسی های مذکور در ماده یک، هیأتهایی را برای بازرسی تشکیل دهد. هیأت های مزبور می توانند در موارد سوء استفاده مالی، در صورتیکه تغییر فوری کارمند اقتضاء داشته باشد، در محل او را موقتاً از کار برکنار و علت برکناری را به دستگاه مربوط اعلام نمایند.

کارمندی که به طریق مزبور برکنار می شوند، مادام که به پست سازمان دیگری منصوب نشده اند، آماده به خدمت محسوب خواهند شد و رئیس هیأت و هریک از اعضاء آن در صورتیکه دارای رتبه قضایی باشند، می توانند از اختیارات دادستان شهرستان و دادستان دیوان کیفر در موضوع رسیدگی استفاده نمایند، ولی دستور بازداشت اشخاص بوسیله مقامات صلاحیت دار صورت خواهد گرفت و به هیچ شکایتی رسیدگی نمی شود مگر اینکه هویت شاکی و انتساب شکایت به او به وسایل مقتضی بر سازمان بازرسی شاهنشاهی محرز باشد.

نکته: اختیاراتی که در ماده ۶ بازرسی شاهنشاهی به هیأت بازرسی که در صورت مشاهده سوء جریان مالی جهت برکناری موقت داده شده است، اختیارات معقول و لازمه امر بازرسی می باشد یعنی بازرسی در سایه اقتدار، معنی پیدا می کند. اما این اختیارات در صورتی که نظارتی بر عملکرد هیأت‌های بازرسی نباشد، می تواند محل فساد باشد و اگر هیأت های بازرسی متشکل از افرادی ناسالم و بی تعهد باشند، تبعات منفی آن بیشتر خواهد بود. بنابراین اعطای اختیارات، لازمه امر بازرسی است و شرط کافی برای آن، اعمال کنترل‌های لازم از سوی مسئولان امر می باشد. اما در ادامه ماده ۶ قانون تشکیل بازرسی شاهنشاهی چنین بیان شده: هر کدام از اعضای بازرسی که دارای رتبه قضایی باشند، می توانند از اختیارات دادستان شهرستان و دادستان دیوان کیفر در موضوع رسیدگی استفاده نمایند. به عبارت دیگر، وظیفه دادرهای فعلی که انجام تحقیقات و تکمیل نمودن پرونده و ارسال آن برای قاضی دادگاه جهت صدور رأی می باشد را عهده دار بوده اند که این موضوع یکی از محاسن این قانون بوده است؛ زیرا که چنین اختیاراتی جلوگیری از دوباره کاری های فعلی دستگاه قضایی بوده است. در روند فعلی، پس از انجام تحقیقات طولانی در سازمان بازرسی کل کشور که همگی مدیران و معاونین آن دارای رتبه های قضایی هستند، مجدداً این فرایند طولانی در دادگاه محل رسیدگی تکرار می گردد و تحقیقات دوباره ای انجام می شود و همانطوریکه ملاحظه می گردد، در بازرسی شاهنشاهی تحقیقات توسط سازمان و نمایندگان بازرسی شاهنشاهی انجام می شده و از اطلاع دادرسی بیهوده جلوگیری می گردید. بنابراین ماده ۶ قانون تشکیل بازرسی شاهنشاهی یکی از نقاط مثبت این قانون بوده است که می بایست در قانون تشکیل سازمان بازرسی فعلی این موارد لحاظ گردد. اما نقطه ضعف اساسی و قابل توجه در ماده ۶ قانون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی، نحوه رسیدگی به شکایات بوده است که در قانون چنین گنجانده شده: به هیچ شکایتی رسیدگی نمی شود مگر اینکه هویت شاکی و انتساب شکایت به او به وسایل مقتضی بر سازمان بازرسی شاهنشاهی محرز باشد. در این صورت ملاحظه می گردد کوچکترین اهمیتی برای حفظ و امنیت شاکی در نظر گرفته نشده است؛ یعنی اگر یک اطلاعیه خبری همراه با مستندات کافی و بدون امضاء و مشخصات فرستنده ارسال گردد، مورد بررسی قرار نگرفته، زیرا شاکی خود را معرفی ننموده است که این موضوع در بازرسی فعلی به نحوی شایسته تر مرتفع گردیده و با تشکیل ستاد خبری و تلفن ۱۳۶، بطور شبانه روزی آماده دریافت گزارشات مردمی، حتی بدون ارائه نام و مشخصات می باشد.

ماده ۸: کلیه دستگاه‌های مذکور در ماده یک مکلفند سوابق و مدارک و اطلاعات مورد احتیاج را در اختیار سازمان گذارده و تسهیلات لازم را برای اجرای وظایف مذکور در این قانون فراهم سازند. در صورتیکه سوابق و مدارک لازم، جزو امور محرمانه باشد و برهم زنده نظم عمومی تشخیص داده شود، طبق نظر هیأت دولت عمل خواهد شد. **نکته:** این ماده تفاوت چندانی با ماده ۸ قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور فعلی ندارد و اصولاً دسترسی به اسناد سری و محرمانه در هر دو قانون، تابع نظر مسئولین امر می باشد.

ماده ۹: پس از تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی، اداره کل بازرسی کشور تحت عنوان اداره کل بازرسی وزارت دادگستری، برای رسیدگی به امور قضایی و اداری وزارت دادگستری طبق قوانین مربوط به خود انجام وظیفه خواهد نمود و سایر وظایف اداره کل بازرسی کشور که به موجب قوانین مقرر گردیده، به سازمان بازرسی شاهنشاهی محول می گردد. **نکته:** تشکیل اداره کل بازرسی وزارت دادگستری به موازات سازمان بازرسی شاهنشاهی نقطه قوت دیگری برای بازرسی شاهنشاهی نسبت به بازرسی فعلی می باشد؛ زیرا که در سازمان بازرسی کل کشور فعلی، به استناد ماده ۲ بند ج، تنها دادگستریها از نظر اداری و مالی مورد بازرسی قرار می گیرند و بررسی عملکرد قضات در حیطه اختیارات سازمان بازرسی کل کشور فعلی نمی باشد. اما همانطوریکه ملاحظه می شود، تشکیل اداره کل بازرسی وزارت دادگستری به استناد ماده ۹ قانون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی به امور قضایی و اداری وزارت دادگستری رسیدگی می نمودند و به عبارتی، عملکرد قضات نیز مورد نقد و بررسی قرار گرفته، اما در بازرسی فعلی هیچگونه بازرسی از عملکرد قضات انجام نمی شود و ماده ۹ نیز یکی از نقاط مثبت قانون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی بوده است.

مواد ۱۰ الی ۱۴ قانون تشکیل بازرسی شاهنشاهی در خصوص آئین نامه اجرایی و بودجه سازمان و... بوده و در مجموع، سازمان بازرسی شاهنشاهی در ۱۴ ماده و دو تبصره، در روز دوشنبه، شانزدهم اردیبهشت ۱۳۴۷ به تصویب مجلس سنا و در روز سه شنبه سی و یکم اردیبهشت ۱۳۴۷ مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفته است. (پیوست ۶الی ۸)

نتیجه: علی رغم تعاریف اولیه و ناقص قانون تشکیل سازمان شاهنشاهی در ماده یک و برخی استثنای موجود، این قانون دارای نقاط قوت زیادی در مواد آن بوده است؛ به دلیل آنکه با تشکیل اداره کل بازرسی وزارت دادگستری، از نظر امور قضایی و اداری، عملکرد وزارت دادگستری را مورد بازرسی قرار می داده است. این نکته، یک برتری نسبی بسیار خوبی نسبت به قوانین بازرسی کل کشور فعلی دارد که تنها از نظر امور اداری و مالی، عملکرد قضات و دستگاه قضایی را مورد بازرسی قرار می دهند که می بایست نقاط مثبت قوانین بازرسی شاهنشاهی به شرح مطالب فوق در قوانین بازرسی کل کشور فعلی جهت پرمودن خلاءهای موجود اضافه گردد.

بخش سوم: بررسی و نقد قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور

مقدمه:

اما از آنجاییکه مدیران بانک ملی و هیأت مدیره وقت به خوبی از اقرار نامه شریک وطنی مبنی بر عدم مالکیت و ادعا بر ۵۱٪ از سهام شرکت المکاسب آگاهی داشته (یعنی کلیه ۱۰۰٪ سهام متعلق به بانک ملی است) و از آنجایی که مدیریت و نظارت بر شرکت المکاسب نیز دولتی بوده که به استناد قانون منع مداخله کارکنان دولتی و ماده واحده قانون تبانی در معاملات می بایست کلیه متهمان به مجازات مندرج در قانون محکوم می شدند که قاضی پرونده با تخلف کلیه متهمان را تیره نموده است (با کمال تأسف) (پیوست گزارش کامل همراه با مستندات ارائه شده ضمیمه گزارش)

گفتار دوم: پرونده احداث پارکینگهای طبقاتی در فرودگاه مهرآباد و تصرف غیرقانونی این پارکینگها توسط سرمایه گذار (شرکت خصوصی بامپاد)

فرودگاه مهرآباد در راستای گسترش خدمات فرودگاهی و ارائه امکانات و حل مشکل پارکینگ اتومبیل مورد نیاز مسافران در سالهای ۷۱ و ۷۲ نسبت به احداث پارکینگهایی در فرودگاه با مشارکت بخش خصوصی و در قالب قراردادهای B.O.T (ساخت، بهره برداری، واگذاری) اقدام که شرکت فنی و ساختمانی بامپاد طی قرارداد منعقد و توافقات بعدی متعددی می گردد در خصوص احداث پارکینگهای مورد نیاز در مقابل ترمینالهای ۱، ۲ و ۴ فرودگاه مهرآباد اقدام و با احتساب استهلاک سرمایه و سود لازم، تأسیسات مستحده را در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۱۵ به فرودگاه واگذار نماید.

نحوه انتخاب سرمایه گذار، انعقاد قرارداد با سرمایه گذار طرح (شرکت بامپاد) و همچنین نحوه عملکرد سرمایه گذار مواردی بوده که سازمان بازرسی کل کشور با اعزام هیأتی مورد بررسی قرار داده که در این میان سوء جریان مالی و اداری را کشف نموده که در ذیل به آن اشاره می گردد:

- ۱- انتخاب سرمایه گذار بر اساس رویه مناسبی نبوده است بلکه آشنایی سرمایه گذار با مدیر وقت فرودگاه موجب واگذاری امر سرمایه گذاری مذکور به شرکت بامپاد شده است.
- ۲- الف) عدم احتساب مال الاجاره نخستین سال بهره برداری (۱۳۷۳) از محوطه روباز پارکینگ ترمینال ۱ و ۲ جمعاً به مبلغ ۳۰۶ میلیون ریال.
ب) عدم احتساب مال الاجاره نخستین سال بهره برداری از ۲۳/۵/۱۵ الی ۲۴/۱/۳۱ از پارکینگ طبقاتی مقابل ترمینال ۴ حدود ۵۴ میلیون ریال.
ج) عدم لحاظ ورودیه در برآورد توجیه اقتصادی طرحهای احداث پارکینگ های موصوف و عدم ممانعت کارفرما در اخذ مبالغ ورودیه و با جرح و تعدیل دوره بهره برداری.
د) افزایش نامتناسب و غیر قانونی در نرخ توقف شبانه روزی (۲۴ ساعته) در پارکینگ ترمینال ۴ برای هر ساعت توقف بمبلغ ۱۱۰۰ ریال و عدم برخورد قانونی با سرمایه گذار در ابتدای دوره بهره برداری (۱۳۷۳).
ه) موافقت با افزایش نرخ پارکینگ ترمینال ۴ بمیزان ۲۸۶/۶ درصد (تبدیل حق توقف ۱۵۰ ریالی به دو آیتم ورودیه ۷۰۰ ریال و حق توقف ۳۰۰ ریالی) در ابتدای سال ۱۳۷۴.
و) عدم پیش بینی افزایش تردد خودرو در طرح توجیهی و قرارداد مربوط با توجه به افزایش پرواز شرکتهای هواپیمایی.
ز) انعقاد قراردادها قبل از تصویب هیأت تشخیص مصرحه در قانون.
ح) عدم احتساب دقیق نسبت به مال الاجاره ماهانه فرودگاه پس از افزایش تعرفه های سالانه، جمعاً بالغ بر ۲/۷ میلیارد ریال.

باتوجه به مطالب مذکور و برآوردهای انجام شده، مبلغ ۲۷۰۰ میلیون ریال از حقوق دولت تضییع شده و عدم اعمال نظارت سازمان هواپیمایی کشوری موجب گردیده تا سرمایه گذار (شرکت بامپاد) جمعاً بمبلغ ۳/۴ میلیارد ریال به ترتیب از محل پارکینگهای مقابل ترمینال (۴) و (۲و۱) بصورت غیر قانونی کسب مال نماید که این موضوع، نقض آشکار قوانین از سوی طرفین قرارداد می باشد

- ۳- شرکت فرودگاههای کشور به منظور تعیین مبلغ واقعی مال الاجاره پارکینگ ها، در تاریخ ۸۰/۷/۱۰ اقدام به برگزاری مزایده ای نموده که نهایتاً به نتیجه ای نرسیده است اما آنچه که در اسناد این مزایده حائز اهمیت است که شرکتهای متقاضی برای در اختیار گرفتن پارکینگها مبلغی بیش از ۱۰ میلیارد ریال برای هر سال پیشنهاد داده اند.
- ۴- عدم پیش بینی افزایش توقف خودرو در پارکینگها برای سنوات بعدی و نیز عدم پیش بینی افزایش قیمت که منجر به کاهش زمان بهره برداری میشود موجب تضییع حقوق بیت المال گردیده است.
- ۵- عایدات سرمایه گذار از محل تابلوهای تبلیغاتی و اجاره مغازه های ایجاد شده در هر دو پارکینگ، ورودیه و حق توقف موتورسیکلت در پارکینگ ترمینال ۴ و توقف شبانه روزی (۲۴ ساعته) در پارکینگ ترمینال ۲ و ۱ که دارای اهمیت بسیاری هستند در محاسبات (اضافه دریافتی سرمایه گذار) منظور نگردیده است. با توجه به موارد فوق، واگذاری احداث پارکینگهای طبقاتی به شرکت بامپاد تبانی در معاملات دولتی محسوب و موجب تضییع حقوق دولت گردیده است و بنابراین از سوی سازمان بازرسی پیشنهادات ذیل ارائه گردیده است:

- ۱- معرفی مدیر کل وقت فرودگاه مهرآباد و مدیر عامل شرکت بامپاد به استناد قانون مجازات تبانی در معاملات دولتی مصوب ۱۳۸۴/۳/۱۹ به دادگستری استان تهران.
- ۲- به دلیل کسب مبلغ ۳۴/۲۵۳ میلیارد ریال به صورت نامشروع توسط شرکت بامپاد، از اینرو پیشنهاد میشود مبلغ مذکور به حساب سازمان هواپیمایی کشوری واریز شود.
- ۳- خلع ید از شرکت بامپاد از اداره پارکینگهای طبقاتی فرودگاه.
- ۴- با عنایت به اینکه در طی دوره بهره برداری مبلغ ۲/۷ میلیارد ریال مال الاجاره کمتری از سرمایه گذار دریافت گردیده که تضییع حقوق دولت محرز می باشد از اینرو لازم است که وجه فوق به سازمان هواپیمایی کشوری مسترد شود.

پس از ارسال گزارش سازمان بازرسی، بازپرس شعبه دوم دادرسی ناحیه ۲۲ ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی به دلیل فقدان ادله شرعی و قانونی و عدم احراز انتساب بزه مستنداً به بند (ک) ماده ۳ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳ و اصلاحی ۱۳۸۱ قرار منع تعقیب متهمان را صادر نموده است. در خصوص حکم صادره مشاور معاونت اقتصادی و زیربنایی با اظهار نظری مبنی بر آنکه مهلت ۱۰ روزه اعتراض سپری شده و در صورت اعتراض نیز با توجه به قانون مشمول مرور زمان پیگیری این پرونده به جایی نخواهد رسید و پیشنهاد بایگانی شدن آنرا ارائه نموده است. در خصوص این پرونده با توجه به ارسال اطلاعیه مردمی خطاب به ریاست محترم قوه قضائیه، مشارالیه چنین دستور می دهند: «بسمه تعالی - این پرونده با قاطعیت توسط آقای صابری رسیدگی شود و حقوق بیت المال حفظ و احیاء شود.»

مدیران شرکت هواپیمایی جهت استرداد پارکینگها به استناد ماده ۲ لایحه قانونی واگذاری و تخلیه اماکن و محلهای فرودگاههای کشور مصوب سال ۱۳۵۸ شورای انقلاب و تبصره ذیل آن جهت اخذ دستور تخلیه از طریق معاونت دادستان و سرپرست دادرسی عمومی و انقلاب ناحیه ۹ فرودگاه مهرآباد اقدام نموده و معاونت دادستان به جای صدور دستور تخلیه با توجه به قانون خاص، با تخلف محرز و عدم انجام تکالیف قانونی وارد ماهیت دعوی شده و تقاضای تخلیه پارکینگها را از سوی اداره کل فرودگاه مهرآباد رد نموده است و چنین استدلال نموده که اتخاذ تصمیم دادستان متضمن رسیدگی شکلی و ماهوی با رعایت حقوق طرفین می باشد.

در پی اعتراض به تصمیم معاونت دادستان، پرونده به شعبه ۱۱۵۹ دادگاه عمومی کیفری تهران (فرودگاه مهرآباد) ارجاع شده!! و آن شعبه در رسیدگی خود با تأیید اقدام معاونت دادستان در ورود به رسیدگی ماهوی در این قضیه بیان داشته با توجه به قطعی بودن نظر دادستان و جانشین وی و عدم مجوز قانونی در رابطه با تجدید نظرخواهی و با توجه به حقوقی بودن مسأله، اعتراض سازمان هواپیمایی کشوری را رد نموده است و بیان داشته که سازمان هواپیمایی کشوری می تواند با توجه به رد شدن خواسته و تقاضایش مراتب را از ناحیه دادگاههای حقوقی پیگیری نماید؟!!

نکته: همانطوریکه مشاهده گردید دادستان و سرپرست دادگاه عمومی و انقلاب فرودگاه نسبت به دستور اکید ریاست محترم قوه قضائیه بی اعتنا بوده و چنین به نظر می رسد دستورات ریاست قوه قضائیه چندان برش و اعتباری ندارد و یا آنکه معنای دستورات ریاست قوه قضائیه تا همین اندازه رسیدگی می باشد!!

پس از پیگیریهای لازم توسط شرکت فرودگاههای کشور جهت اخذ دستور تخلیه پارکینگهای مذکور از طریق مراجع قضایی و عدم کسب نتیجه لازم، مدیر عامل شرکت فرودگاههای کشور در مورخ ۱۳۸۴/۱/۱۷ نتیجه اقدامات انجام شده را طی نامه ای به سازمان بازرسی کل کشور به شرح ذیل اعلام می دارد: «... لذا فرودگاه با اختیار و اقتدار قانونی حاصل از مقررات حاکم

عمومی و فرودگاهی اقدام به طرح و تقویم دادخواست تخلیه پارکینگهای موصوف به مرجع قضایی ذیربط (حوزه فرودگاه) نمود، که در نهایت منجر به دو نوع برخورد قضایی گردیده است که به شرح ذیل بیان می گردد:

الف- در مرحله اول، مرجع قضایی ذیربط با بیان و استنباط حق تقدم و اولویت شرکت فنی و ساختمانی بامپاد در تنظیم قرارداد جدید واگذاری پارکینگها، مبادرت به رد درخواست تخلیه مطرحه نموده، که تجدید نظرخواهی از قرار مذکور نیز واجد آثار مؤثری نبوده است.

ب- در مرحله دوم، که نسبت به طرح دعوی تخلیه اقدام گردید، این بار مرجع محترم قضایی با نگاه و رویکردی متفاوت، ذینفعی فرودگاه مهرآباد را در طرح دعوی تخلیه مواجه با مانع دانسته و اساساً حق طرح دعوی تخلیه را منتفی قلمداد نمود. با این توضیح که مصوبه قانونی شورای عالی اداری در انتقال وظایف و تکالیف از سازمان هواپیمایی کشوری به شرکت فرودگاههای کشور را اساساً مغایر با قانون تلقی نموده و اساس اعتبار و اصالت آنرا مواجه با تردید نمود که البته از قرار رد درخواست موصوف نیز طبق صراحت آن، تجدید نظرخواهی بعمل آمده که در نهایت شعبه ۱۰۵۹ محاکم عمومی جزایی تهران به عنوان مرجع تجدید نظر، اقدام به صدور دادنامه شماره ۱۵۵ مورخه ۱۳۸۴/۸/۲۲ مبنی بر عدم پذیرش تجدید نظرخواهی نمود و ...» و سرانجام پرونده مذکور بدون کسب نتیجه و بدون اقالم تخلف قضات به دادسرای انتظامی به استناد ماده ۶ و تبصره ذیل آن از قانون تشکیل سازمان بازرسی و ماده ۴۷ آئین نامه اجرایی این قانون در سازمان بازرسی کل کشور بایگانی شده است. (پیوست گزارش کامل همراه با مستندات ارائه شده ضمیمه گزارش)

گفتار سوم: پرونده شرکت‌های موسوم به خادمی

آقای محمدرضا خادمی (دارای مدارک شناسنامه ای متعدد می باشد) با ایجاد شرکت های متعدد و ارائه اسناد و مدارکی مبنی بر جانباز بودن و صادرکننده نمونه و ارتباط با مسئولین کشوری و... تسهیلات بسیار زیادی را از بانک های متعدد کشور از جمله بانک صادرات و تجارت سه راه آذری، تجارت فردوسی، سپه مرکزی، صادرات میدان جمهوری، ملی ایران خودرو، تجارت امام رضای مشهد، صادرات منطقه دبی و دیگر موسسات از جمله شرکت بیمه صادرات و سرمایه گذاری، صندوق ضمانت صادرات، بنیاد تعاون بسیج، صندوق قرض الحسنه قائم المهدی و... دریافت نموده که در موعد مقرر از ایفای تعهدات خودداری نموده است، نامبرده دارای محکومیت های متعدد از سوی مراجع مختلف قضایی کشور بوده که در ذیل به برخی از آنها اشاره می شود.

آقای خادمی از بانک تجارت شعبه سه راه آذری درخواست مشارکت مدنی صادراتی به مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ دلار می نماید که مسئولان شعبه و منطقه ۲ و کمیته اعتبارات اداره کل بدون بررسی کارشناسی جامع با ۴۰ میلیارد ریال تسهیلات مشارکت مدنی صادراتی به نسبت سهم الشرکه ۵۰٪ بانک و ۵۰٪ مشتری در قبال بیمه نامه صادره توسط شرکت بیمه صادرات و سرمایه گذاری موافقت می نماید که آقای خادمی بدون واریز مبلغ ۵۰٪ سهم خود و با حساب سازی صوری به حساب های متعدد مشتری در کلیه شعبات بانکها واریز می گردد تا نامبرده با ایجاد گردش حساب کاذب، زمینه های اقداماتی آتی را فراهم نماید.

همچنین مبلغ ۱۶ میلیارد ریال تسهیلات نیز قبلاً از بانک تجارت مشهد دریافت نموده که به حساب بدهی مشتری در بانک تجارت شعبه سه راه آذری منظور می گردد و بالاخره در موعد مقرر تسهیلات اخذ شده ایفا نشده و طبق گزارش سازمان بازرسی متهم، صادر کننده نبوده و حق العمل کار می باشد و به اعتراف خود مشتری، مبالغ اخذ شده در پروژه فروش اقساطی خودرو جهت کسب سود اقساطی با نرخ بالا هزینه گردیده است. نامبرده عملکردی مشابه در بانک صادرات شعبه سه راه آذری داشته است. به صورتیکه شرکت شیشه میرال که نامبرده رئیس هیأت مدیره شرکت نیز بوده است در سال ۷۸ مبلغ ۵۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال تسهیلات سلف دریافت نموده که در موعد مقرر به تعویق درآمده و یکسال پس از سررسید تسهیلات توسط مسئولان بانک به درخواست آقای خادمی مبلغ ۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال تسهیلات در اختیار نامبرده قرار میگیرد تا بدهی های شرکت تسویه گردد و برای پرداخت مابقی بدهی و هزینه دیر کرد و سود تسهیلات، مجدداً آقای خادمی یکی از شرکت های اقماری خود را برای دریافت تسهیلات مشارکت مدنی صادراتی (صوری) ۶۰٪ بانک و ۴۰٪ مشتری معرفی می نماید که این شرکت فاقد مجوزات لازم از قبیل کارت بازرگانی و سایر مدارک قانونی بوده است و این تسهیلات مشابه بانک تجارت سه راه آذری بدون واریز یک ریال سهم الشرکه مشتری با حساب سازی صوری در قبال اخذ سفته هایی که آقای خادمی ضامن خود شده است!! مبلغ ۵ میلیارد از وجوه دولتی در اختیار نامبرده قرار میگیرد که باز هم در موعد مقرر تسویه نشده و بدهی نامبرده تا کنون مبلغ ۵ میلیارد اصل بدهی و ۹۳۷۵۰۰۰۰۰۰ ریال سود و ۱۰۱۵۰۸۱۲۹۱۸ ریال جریمه دیر کرد آن می باشد.

صندوق ضمانت صادرات در سال ۱۳۸۰ در قبال اخذ سفته وکالت بلا عزل از آقای محمدرضا خادمی در قبال اموال و دارایی های منقول و غیرمنقول شرکت میرال، اقدام به صدور ضمانت نامه اعتباری ۱۹۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به نفع بانک تجارت شعبه امام رضا مشهد می نماید که در موعد مقرر، آقای خادمی از ایفای تعهدات خودداری نموده و صندوق ضمانت صادرات به اعتبار ضمانت نامه صادره، خسارتی معادل ۱۸۴۰۸۰۰۰۰۰۰۰ ریال بابت بدهی آقای خادمی در وجه بانک کارسازی می نماید. صندوق ضمانت با طرح دعوی در دادگاه علیه آقای خادمی و دستگیری ایشان، پرونده به شعبه ۲۵ دادگاه عمومی مشهد ارسال می گردد که قاضی بدون اخذ قرار قانونی اقدام به رهایی متهم می نماید که صندوق بر علیه قاضی طرح دعوی در دادسرای انتظامی قضات می نماید و با اقدامات قانونی هشتمین بخش پنجم ماده ۱۵۱ امی ی

خودروهای کارشناسی به روشی نامعقول و بدون رعایت حکم قاضی اقدام نموده که مجدداً زمینه دیگری برای رانت خواری و چپاول بیت المال ایجاد می نمایند که توسط مدیریت بازرسی صنایع و معادن طی مکاتباتی با مدیرعامل شرکت ایران خودرو و ابلاغ حکم قاضی در خصوص نحوه فروش این خودروها، تذکراتی داده می شود که مدیران شرکت ایران خودرو، آقای منطقی و معاونت سازمان فروش، آقای ادبی، بدون توجه به حکم ابلاغ شده به کار خود ادامه می دهند و خودروها را به شرکتهایی خاص و مؤسساتی که مورد نظرشان بوده واگذار می نمودند. (برای مثال واگذاری خودروی کارشناسی به دادگستری ها، وزارت کشور و برخی از مؤسسات و شرکتهای را می توان نام برد).

طبق گزارش سازمان بازرسی کل کشور مدیران ناسالم شرکت ایران خودرو این بار یک قدم نیز به جلوتر رفته و خودروهای سالم را نیز با نام خودروی کارشناسی با تبانی برخی از پرسنل در اداره تحویل شرکت ایران خودرو خارج نموده و در بازار آزاد و به قیمت واقعی به فروش رسانیده اند. برای مثال خودروی پژو پارس ۱۵ میلیون تومانی را بعضاً به قیمت ۱۰ میلیون تومان خارج نموده و با این اقدام سودهایی نامشروع میلیاردها تومانی نصیب مفسدان اقتصادی کشور شده است.

لازم به ذکر است که تعداد ۱۹۰۰ دستگاه خودروی سالم را با روش فوق از شرکت ایران خودرو بنام خودروی کارشناسی خارج نموده اند که این اقدام با تبانی کارشناسان رسمی دادگستری به جهت تعیین قیمت‌های کاذب بر روی خودروهای سالم انجام شده است. (خودروی سالم را بنام خودروی کارشناسی به برخی از افراد تحت نام شرکت و مؤسسه و ... واگذار نموده اند). ضمناً به تعداد ۱۳۵۰ دستگاه خودروی کاملاً معیوب و کارشناسی واقعی را به مردم (خریداران) بی اطلاع تحت عنوان خودروی سالم واگذار نموده اند. یعنی آنکه نه تنها با ایجاد زمینه رانت اقتصادی و خروج خودروهای سالم با نام کارشناسی سود سرشاری نصیب متخلفان گردیده است بلکه با واگذاری خودروهای معیوب به مردم تحت عنوان خودروی سالم اقدام به یک کلاهبرداری عمومی نیز نموده اند.

نکات قابل توجه: توسط کمیته تحقیق و تفحص سهامداران برخی از شرکتهای خریدار خودروی کارشناسی استعلام گردید که در این میان نام افرادی همچون آقایان علی اکبر ناطق نوری و رفیق دوست و عسگر اولادی مسلمان و ... و جناب آقای فلاحیان وزیر اطلاعات سابق مشاهده گردید.

ضمناً در جلسه ای که اعضاء کمیته تحقیق و تفحص با ریاست فعلی سازمان بازرسی کل کشور آقای نیازی داشته اند، نامبرده اشاره به دریافت خودروی کارشناسی توسط برخی از قضات سازمان بازرسی را نموده اند و طبق گزارش سازمان بازرسی کل کشور بسیاری از قضات دادگستریها و دادگاه انقلاب و ... با انعقاد قرارداد با شرکت ایران خودرو در این رانت سهیم شده اند.

زمانی که قضات سازمان بازرسی کل کشور و قضات دادگستری توسط خودروی کارشناسی آلوده شده اند مشخص نیست کدام قاضی می توانست برای این پرونده حکم صادر کند. این پرونده ماهیت دستگاه قضایی کشور را به وضوح نشان می دهد. (پیوست گزارش کامل همراه با مستندات ارائه شده ضمیمه گزارش)

گفتار نهم: پرونده تعریض تونل کندوان

طبق مدارک موجود علی رغم مخالفت‌های سازمان برنامه و بودجه کشور به دلیل آنکه در خصوص این پروژه (تعریض تونل کندوان) وزیر راه و ترابری وقت آقای ترکان بدون رعایت تبصره ۵ قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی اجتماعی فرهنگی که مطالعه قبل از شروع عملیات را تأکید نموده، به تعریض تونل کندوان بدون مطالعات مقدماتی و تفصیلی چه از نظر فنی و چه اقتصادی با وسایل و ادوات وزارت راه و ترابری اقدام می نماید که پس از شروع عملیات بخش وسیعی در حوزه جنوبی تونل ریزش می نماید.

طبق برآوردهای اولیه زمان پروژه یکسال و با هزینه ای معادل ۱۵ میلیارد ریال تعیین شده بود. اما در عمل هزینه اجرایی به ۷ برابر افزایش می یابد و در این میان مردم منطقه به دلیل بسته بودن تونل از سال ۱۳۷۳ تا پایان سال ۱۳۸۰ میلیون ها لیتر بنزین اضافه و زینهای جبران ناپذیری بر بیت المال وارد میگردد که در گزارش اولیه سازمان این پرونده با معرفی چند تن از مدیران اجرایی پروژه به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری که همگی در این هیأت‌ها رأی برائت می گیرند و پرونده بایگانی می شود. اما پس از مدتی گزارش دیگری تهیه می گردد که در آن صراحتاً تخلفهای وزیر راه و ترابری وقت آقای ترکان را بیان نموده و حتی در گزارش حمایت‌های آقای ناطق نوری رئیس مجلس وقت از آقای ترکان در اجرای این طرح را نیز اعلام می نمایند و در گزارش اشاره به تذکرات مکرر از سوی سازمان برنامه و بودجه و حتی پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه مبنی بر انتخاب طرحی دیگر موسوم به آزاد راه تهران-شمال و احداث تونلی که در آن پروژه منظور شده که به مراتب مقرون به صرفه تر بوده را نموده اند که با راه اندازی آن پروژه کاملاً تونل کندوان از دور خارج می گردد و در نهایت اشاره به اتمام پروژه تونل کندوان آن هم بصورت کاملاً ناقص و در برخی موارد همراه با اشکالات اساسی بیان می نمایند و به وزیر راه و ترابری وقت پیشنهاد می نمایند که بر علیه آقای ترکان طرح دعوی نماید. (پیوست گزارش کامل همراه با مستندات ارائه شده ضمیمه گزارش)

گفتار دهم: پرونده تأسیس بانک پارسیان

شرکت ایران خودرو جهت تأمین منابع مالی و جذب سرمایه و تخصیص آن به پروژه های سودآور صنایع خودرو اقدام به تأسیس مؤسسه مالی و اعتباری و سپس در طی مراحل کسب موافقت اصولی منصرف شده و اقدام به تأسیس بانک خصوصی پارسیان می نماید. برای این منظور آقای عبدالله طالبی اطاق ور و مدیرعامل شرکت گسترش سرمایه گذاری ایران خودرو با کسب موافقت مدیر عامل وقت گروه صنعتی ایران خودرو اقدام به جمع آوری ۵۰٪ سرمایه اولیه جهت تأسیس بانک پارسیان به مبلغ ۱۰ میلیارد تومان از شرکتهای وابسته به ایران خودرو از جمله شرکتهای سایکو-ایساکو-ایران خودرو دیزل و ... می نماید.

طبق بررسیهای انجام شده در بازرسی گروه صنایع و معادن سازمان بازرسی کل کشور، از آنجایی که شرکت ایران خودرو ۴۰٪ سهام آن متعلق به سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران بوده و سازمان گسترش نیز ۱۰٪ دولتی بوده و به استناد ماده ۵ ضوابط تأسیس بانکهای غیردولتی، شرکتهایی که حتی بخش کوچکی از سهام آنها متعلق به دولت و شرکتهای دولتی و نهادها چه بصورت مستقیم و غیر مستقیم تحت مدیریت بخش دولتی هستند نمی توانند در بانکهای غیر دولتی سهامدار باشند. در حالیکه غالب شرکتهای شرکت کننده در تأسیس این بانک همگی وابسته و تحت مدیریت دولت محسوب می گردند.

همچنین طبق تبصره ماده ۱۰ ضوابط تأسیس بانکهای غیر دولتی که مقرر می دارد هدف از تأسیس بانک هیچ گاه نباید صرفاً تأمین منابع مالی برای سهامداران خود و یا اشخاص و گروههای خاص باشد در صورتیکه طبق توضیحات مؤسسين بانک پارسیان یکی از اهداف تأمین منابع مالی از بازار سرمایه در جهت تخصیص پروژه های سودآور در بخش صنایع خودرو عنوان گردیده است. طبق ماده یک ضوابط تأسیس بانکهای غیر دولتی در تعریف شخص حقوقی که می بایست بیش از ۷۵٪ از سرمایه آن متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی باشد. اما با توجه به لیست اعلامی بانک پارسیان غالب شرکتهای حقوقی از شرکتهای صدرصد وابسته به شرکت ایران خودرو و تحت مدیریت دولتی بوده و هیچکدام از این شرکتهای (ایران خودرو-سایکو-ایساکو و ...) در تعریف ماده یک ضوابط تأسیس بانکهای غیر دولتی قرار نمی گیرند.

بنابراین ضوابط تأسیس بانکهای خصوصی در تأسیس بانک پارسیان رعایت نشده که مسئول این تخلفات مسئولین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می باشند و اما مسئولان سازمان بازرسی کل کشور طی برگزاری جلسات با مسئولان بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی، طی صورتجلسه ای ایرادات وارده از سوی سازمان بازرسی را پذیرفته و اظهار تأسف نموده اند.

در ادامه تحقیقات انجام شده در بازرسی وزارت صنایع و معادن سازمان بازرسی مشخص گردیده مدیران شرکت ایران خودرو با اعمال زور و فشار و تهدید به لغو نمایندگی، نمایندگیهای مجاز شرکت را مجاب به خرید سهام و سرمایه گذاری در بانک پارسیان نموده اند.

نکته حائز اهمیت آن است که شورای تطبیق قوانین و مصوبات اداری سازمان بازرسی کل کشور با ارسال نامه ای به اعضاء ریاست محترم سازمان بازرسی خطاب به دیوان عدالت اداری راجع به ضوابط تأسیس بانکهای غیر دولتی مصوب ۷۹/۹/۲۰ شورای پول و اعتبار اعلام نموده اند که برابر قانون، شورای پول و اعتبار صلاحیت تعیین و تصویب ضوابط تأسیس بانکهای غیر دولتی را نداشته و درخواست ابطال مصوبه ۷۹/۹/۲۰ را نموده اند. دیوان عدالت اداری ضمن بررسی موضوع، تعیین و تصویب ضوابط تأسیس بانکهای غیر دولتی را خارج از حدود و اختیارات شورای پول و اعتبار اعلام نموده و وضع مقررات و ضوابط در این خصوص را جزء اختیارات دولت (هیأت وزیران) اعلام نموده و ضوابط تأسیس بانکهای غیر دولتی ابطال گردیده است که این اقدام قابل تقدیر بوده است. بنابراین علاوه بر بانک پارسیان همه بانکهای خصوصی تأسیس شده در کشور غیر قانونی بوده و شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی صلاحیت اعطای مجوز تأسیس بانک خصوصی را نداشته اند و همگی این بانکها می بایست منحل گردند.

با توجه به پذیرش تخلف در تأسیس بانک پارسیان توسط مسئولین وزارت اقتصاد و دارائی و اظهار تأسف رئیس کل بانک مرکزی مرحوم آقای نوربخش مدیر گروه بازرسی صنایع و معادن و مدیر گروه بازرسی بانکها از پیگیری بیشتر خودداری نمودند. (پیوست گزارش کامل همراه با مستندات ارائه شده ضمیمه گزارش)

گفتار یازدهم: بررسی پرونده سهام شرکت ایران خودرو

از اواخر سال ۱۳۷۹ سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران تصمیم به فروش ۲۱/۳۷۵/۰۰۰ عدد سهم از سهام شرکت ایران خودرو (۴۰٪ سهام ایران خودرو متعلق به سازمان گسترش می باشد) متعلق به آن سازمان را از طریق بازار بورس اوراق بهادار می نماید. از طرفی دیگر مدیرعامل شرکت ایران خودرو (آقای غروی) از محل ذخیره آکورد و پاداش پایان سال کارکنان درصدد خرید سهام فوق الذکر برای پرسنل و کارگران شرکت به منظور تشویق ایشان و همچنین سهم نمودن پرسنل در سهام شرکت ایران خودرو با دیدگاه استفاده از سودهای آتی به منظور بالابردن انگیزه کاری آنها نموده است.

با توجه به محدودیت قانونی جهت خرید سهام خود (مبحث سهام خزانه) توافق نمودند که از طریق شرکت تعاونی خاص کارکنان ایران خودرو، این سهام خریداری گردیده و سپس به پرسنل واگذار گردد و از این نقل و انتقال ۱٪ کارمزد حق العمل کاری شرکت تعاونی خاص بوده است.

شرکت تعاونی خاص سهام مذکور را از طریق بازار بورس خریداری نموده و بصورت ۴۰٪ نقد و ۶۰٪ الباقی بصورت ۱۲ قسط مساوی سه ماهه بصورت سفته قابل وصول سازمان گسترش پرداخت می شود. (تأمین منابع خرید سهام از محل ذخیره آکورد و پاداش پایان سال پرسنل بوده است.)

در قرارداد فی مابین شرکت تعاونی خاص کارکنان ایران خودرو و سازمان گسترش قید گردیده بود که شرکت تعاونی خاص تا پایان اقساط حق واگذاری سهام را به شخص دیگری ندارد. اما به جهت آنکه از ابتدا این سهام برای پرسنل شرکت ایران خودرو خریداری شده بود و حتی کلیه منابع خرید نیز از محل ذخیره آکورد و پاداش پایان سال این پرسنل بوده، لذا شرکت تعاونی خاص زودتر از موعد این سهام را به شرکت ایران خودرو واگذار نموده که در پایان اقساط سهام را به کارگران و پرسنل واگذار نماید و به منظور شرکت در مجامع بعنوان نماینده سهامداران شرکت تعاونی خاص و کالتنامه ای به مدیرعامل (آقای غروی) واگذار نموده است و طبق این و کالتنامه آقای غروی حق واگذاری این و کالتنامه را به شخص دیگری نداشته اما آقای غروی برای حضور در مجامع با اعطای و کالت از سوی خود به قائم مقام شرکت و عضو هیئت مدیره آقای رحیم رباب اسماعیلی و کالت حضور در مجامع را واگذاری می نماید.

با تشکیل این پرونده در گروه صنایع و معادن و بیان تخلف مدیرعامل شرکت تعاونی خاص کارکنان ایران خودرو و اعلام تخلف آقای غروی در اعطای و کالت به قائم مقام شرکت در عین نالابوری و به جای برخورد با دو مدیرعامل متخلف، پیشنهاد برکناری قائم مقام بی گناه شرکت آقای رحیم رباب اسماعیلی را ارائه می نمایند! حال این سوال مطرح می باشد که تخلف را آقای غروی (مدیرعامل شرکت ایران خودرو) و مدیرعامل شرکت تعاونی خاص کارکنان ایران خودرو انجام داده اند، چرا قائم مقام شرکت باید برکنار شود!

در پیگیریهای این پرونده مشاهده گردید که پس از پایان اقساط سهام مذکور به پرسنل شرکت ایران خودرو واگذار شده است. به این تدبیر و دوراندیشی مدیرعامل وقت شرکت ایران خودرو می بایست تبریک گفته شود، هرچند که در نحوه اجرا تخلفی را بدون سوءنیت انجام داده است. (پیوست گزارش کامل همراه با مستندات ارائه شده ضمیمه گزارش)

گفتار دوازدهم: پرونده شرکت تام/ ایران خودرو (پروژه کوره های خط رنگ شماره ۲)

شرکت تام (۱۰۰٪ سهام متعلق به ایران خودرو) با مشارکت شرکت ایرکست (۱۰۰٪ سهام خصوصی) اقدام به تأسیس شرکتی بنام آپکو نموده که ۵۷٪ سهام شرکت آپکو متعلق به شرکت ایرکست (خصوصی) و ۳۵٪ سهام شرکت آپکو متعلق به شرکت تام ایران خودرو و مابقی متعلق به مدیرعامل شرکت آپکو (شخصیت حقیقی) می باشد.

شرکت ایران خودرو از طریق شرکت تام جهت خط رنگ شماره ۲ خود اقدام به انعقاد قرارداد در خصوص خرید دو دستگاه کوره نگهدارنده آلومینیوم و قرارداد دیگری در خصوص ساخت بدنه و سازه کوره های مربوط به خط رنگ شماره ۲، با شرکت آپکو منعقد نموده که این دو قرارداد به مبلغ ۷/۸۵۸/۸۵۰/۰۰۰ ریال با حداکثر ترانس ۱۰٪ می باشد.

شرکت آپکو به دلیل عدم توان فنی و مالی عیناً دو قرارداد مذکور را به شرکت ایرکست واگذار نموده است (واسطه گری) به استناد گزارش حسابرسی قانونی شرکت آپکو در سال ۷۰ میزان واقعی قراردادهای را مبلغ ۴/۴۰۰ میلیون ریال برآورد نموده که با توجه به قرارداد اولیه که بیش از ۷/۸ میلیارد ریال در نظر گرفته و نشان از عدم توجه به بیت المال و رعایت صرفه و صلاح شرکت تام و ایران خودرو توسط مدیران نالایق و بی کفایت این شرکتها می باشد که در این میان مبلغ ۳/۴۵۸/۸۵۰/۰۰۰ ریال از اموال دولت به تصرف شرکت آپکو که ۶۵٪ از سهام آن متعلق به بخش خصوصی می باشد، درآمده و همچنین به دلیل آنکه اعضای هیأت مدیره شرکت تام و آپکو مشترک بوده و همچنین اعضای هیأت مدیره و سهامداران شرکت آپکو و ایرکست نیز مشترک بوده، لذا به استناد ماده ۱۲۹ قانون تجارت مجاز به انعقاد قرارداد نبوده و در پیش نویس گزارش هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت تام آقایان (منطقی-شیخانی-گدازگر) و شرکت آپکو (رئیس هیأت مدیره آقای اسماعیل پورکاشانیان و مدیرعامل شرکت) به دادگاه معرفی شده اند اما پیگیری لازم در ادامه روند این پرونده مشاهده نشد.

اما واحد بازرسی و نظارت سازمان بازرسی کل کشور مشخص نیست که چه چیزی را بررسی می نماید و چرا اینگونه سستی های مدیران سازمان بازرسی و اقدامات دیگر هرگز توسط واحد بازرسی و نظارت این سازمان مورد بررسی قرار نگرفته است. همچنین واحد حفاظت و اطلاعات سازمان بازرسی نیز با سکوت خود نسبت به کلیه تخلفات انجام شده و عدم برخورد مناسب توسط این دو واحد به نظر می رسد وجود این دو واحد نظارتی بیشتر فرمایشی است. (پیوست گزارش کامل همراه با مستندات ارائه شده ضمیمه گزارش)

گفتار سیزدهم: واگذاری سهام شرکت فنر سازی خاور (خصوصی سازی)

شرکت ایران خودرو دیزل سهام خود را در شرکت فنر سازی خاور (۶۷٪ سهام) را طبق مصوبه مورخ ۷۹/۷/۲۹ هیأت مدیره شرکت از طریق سازمان بورس و اوراق بهادار واگذار می نماید. از طرف شرکت ایران خودرو دیزل و کالتنامه ای به شرکت گسترش سرمایه گذاری ایران خودرو برای این منظور صادر می شود. شرکت خبرنگان سهام به مدیریت آقای خان خلیلی ارزیابی قیمت پایه سهام شرکت فنر سازی خاور را انجام داد و قیمت پایه نقد سهام را (۶۷٪ بطور یکجا) برابر ۳۸۲۴ ریال اعلام می نماید. ضمناً نامبرده بعنوان کارگزار خریدار معرفی می نماید یعنی این کارگزار هم تعیین قیمت نموده و هم کارگزار فروشنده سهام و همچنین از طرف شرکت سرمایه گذاری عظام نیز بعنوان کارگزار خریدار معرفی می گردد در روز عرضه سهام و هم کارگزار خریدار در روز معامله می باشد!!

در روز معامله شرکت سرمایه گذاری غدیر نیز با انتخاب کارگزار وارد معامله می شود و از قیمت پایه ۳۷۰۰ ریال به ازا هر سهم شروع به رقابت می نمایند. از آنجایی که کارگزار فروشنده و یکی از خریداران (شرکت سرمایه گذاری عظام) آقای خان خلیلی مشترک بوده با تقلب کارگزار شرکت سرمایه گذاری غدیر را از رقابت خارج نموده و پس از آن از قیمت ۳۷۲۲ ریال شروع به رقابت با خود نموده تا به قیمت ۳۸۵ تومان می رسد و این روند را طوری برنامه ریزی می کند که ساعت کاری بورس با پایان می رسد و معامله انجام نشده و ابطال می گردد زیرا که زمان کافی برای وارد کردن قیمت نهایی در کامپیوتر وجود نداشته است. لذا در روز شنبه بدون حضور سایر کارگزاران به قیمت پائین تر از آخرین قیمت پیشنهادی خود در معامله قبلی (۳۸۵۰ ریال) سهام را به قیمت ۳۷۲۲ ریال برای شرکت سرمایه گذاری عظام خریداری می نماید و با این عمل صرفاً به تعهدات خود در قبال بخش خصوصی عمل نموده است. در صورتیکه می بایست معامله را به آخرین قیمت پیشنهادی خود در روز قبل به پایان می رسانید که حقوق دولتی نیز در نظر گرفته می شد.

با این اقدام مبلغ ۲۵۵ میلیون تومان به زیان بخش دولتی عمل شده که در این پرونده کارگزار آقای خلیلی به اتهام تضییع اموال دولتی به دادگاه معرفی شده که تا کنون رای دادگاه در خصوص متهم صادر نشده است.

پس از مدتی خریدار (سرمایه گذاری عظام) بعلت آنکه سهام شرکت فنر سازی خاور با افت شدیدی در بورس مواجه گردیده، لذا تصمیم به عودت سهام خریده شده می نماید و با فشار

ل: به استناد گزارش سازمان بازرسی، دستگاه قضایی کشور (دادسراها و دادگستریها) در انجام امور اداری بدون یک شیوه واحد و یک سیستم منسجم که بیشتر به صورت سلیقه ای در واحدها انجام میگردد که شایسته است دستگاه قضایی به سیستمهای مدرن و روز جهت انجام امور اداری تجهیز گردد تا از انجام امور اداری به سبک و سیاق سنتی سالهای اولیه پیدایش این دستگاه خودداری نمایند.

ن: با توجه به وضعیت فعلی سازمان بازرسی کل کشور و عدم کارایی و اثر بخشی این سازمان پیشنهادی جهت تقویت و رسانیدن این سازمان به جایگاه اصلی و اعمال نظارت در بالاترین و مناسبترین حد خود به شرح ذیل ارائه می گردد:

- سازمان بازرسی کل کشور از مجموعه قضایی کشور خارج شده و به صورت سازمانی مستقل در عرض سه ماه قرار گیرد و شورایی اداره امور این سازمان را برعهده گرفته که این شورا منتخب و برگزیده مردم از طریق همه پرسی انتخاب شده و تعیین صلاحیت اعضای این شورا برعهده مجلس محترم شورای اسلامی قرار گیرد. شورای مذکور شخصی را به ریاست سازمان بازرسی معرفی نموده و سازمان جدید با اختیارات مندرج در این گزارش قوه قضاییه و مجریه و مقننه را مورد نظارت و بازرسی قرار خواهد داد.

ی: از آنجایی که مجلس شورای اسلامی مظهر اراده ملت است و همچنین کلیه قوانین در مجلس به تصویب می رسد لذا نظارت بر نحوه اجرای قانون در دستگاههای قضایی و اجرایی از سوی مجلس حقی است انکارناپذیر لذا پیشنهاد می گردد:

- سازمان بازرسی زیر نظر مستقیم مجلس شورای اسلامی قرار گرفته و ریاست آن توسط نمایندگان محترم مجلس برای یک دوره چهار ساله انتخاب گردد.
- سازمان بازرسی کل کشور با دیوان محاسبات ادغام شده و تحت عنوان سازمان بازرسی و محاسبات کل کشور تغییر نام داده و در داخل این سازمان به دو معاونت که یکی به وظایف دیوان محاسبات و دیگری به وظایف سازمان بازرسی پرداخته و ریاست این سازمان نوظهور توسط نمایندگان محترم مجلس برای یک دوره چهارساله تعیین گردد.
بنابراین در صورتیکه هر کدام از گزینه های فوق اجراء گردد به مراتب از وضعیت فعلی این سازمان مناسبتر بوده و ثمره اینگونه نظارت بهتر و شایسته تر خواهد بود و با این تغییرات امید است در پناه الطاف الهی و تعیین مسئولان با کفایت از سوی نمایندگان مردم در امر نظارت و بازرسی شاهد رشد و شکوفایی قضایی سالم در دستگاههای قضایی و اجرایی باشیم.

من الله توفیق

دبیر کمیته تحقیق و تفحص از قوه قضاییه

مستقر در سازمان بازرسی کل کشور

عباس پالیزدار